

Norovirus voi tarttua salakavalasti

Norovirus on yleisin akuutin gastroenteritiin aiheuttaja. Yhdysvalloissa on arvioitu esiintyvän noin 20 miljoonaa norovirusinfektiota vuodessa ja 600–800 noroviruksen aiheuttamaa kuolemaa (Hall AJ ym. *Emerg Infect Dis* 2013;19:1198) Tavallisimmin virus tarttuu henkilöstä toiseen. Norovirusta voi erittyä ulosteisiin useita viikkoja. Oireettomat ovat onneksi huonoja tartuttajia.

Eräässä Oregonissa sijaitsevassa autoliikkeessä pidettiin henkilökunnan lounaskokous avoimessa autojen myyntitilassa. Lounaaksi tarjoihtiin voileipäkaupan tuotteita. Kokoukseen osallistuivat kaikki 16 työntekijää, joista 12 sairastui oksennus- ja ripulitautiin 72 tunnin kuluessa, keskimääräinen inkubaatioaika oli 38 tuntia. Oireet kestivät 1–4 vrk (Repp KK ym. *J Infect Dis* 2013;208:295).

Autokauppias ilmoitti sairastumisista voileipäkauppaan, joka ei tehnyt ilmoitusta terveysviranomaisille. Mutta autokaupasta tapauksesta ilmoitettiin myös heille, ja tutkinta alkoi. Voileipäkaupan hygieniassa todettiin puutteita, tuotteita ei pidetty

oikeissa lämpötiloissa, ja niitä pidettiin työpöydällä suojaamattomina. Autokaupan työntekijöiden haastattelussa kävi ilmi, että noin 15 minuuttia ennen lounaskokousta naispuolinen työntekijä oli käynyt naisten WC:ssä, jossa asiakas oli vaihtamassa vaippaa ripuliin sairastuneelle lapselle. Ulostetta oli levinnyt laajalti. Työntekijä yritti siivota sotkua paperipyyhkeillä. Sama työntekijä otti sitten ensimmäisenä voileivät niiden tuojalta. Kahden työntekijän ja ripuliin sairastuneen lapsen ulosteista todettiin norovirus. Virusta löytyi myös naisten WC:n vaipanvaihtopöydästä.

Tarinan opetus on tietysti siinä, ettei heti pidä syyttää todennäköisintä, tässä tapauksessa voileipäkauppiasta. Tautiryppään lähde oli päivää aikaisemmin ripuliin sairastunut lapsi, ja norovirus levisi tehokkaasti naisten WC:stä. Työntekijöille norovirusinfektio oli vain yksi niistä viidestä norovirusripulista, jotka ihmisen on laskettu sairastavan elämänsä aikana (Hall AJ *Emerg Infect Dis* 2013;19:1198). ■ OR